

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Χρήση υπερρεαλιστικών εικόνων :

- μπαξές γεμάτος αίμα
- έσφιξα τα σκοινιά μου
- έστω και με σπασμένα φτερά να πετάω

B1. Τα χρώματα είναι κυρίαρχο στοιχείο της ποίησης του Σαχτούρη

α) Στοιχεία που το αποδεικνύουν είναι :

- μπαξές
- γεμάτος αίμα
- χιόνι

β) μπαξές : παραπέμπει στα ζωηρά χρώματα, στην πολυχρωμία των λουλουδιών του κήπου. Τα χρώματα και ο μπαξές συμβολίζουν τη ζωή, τη ζωντάνια, τα όνειρα, όλα όσα χάθηκαν στη φρίκη του πολέμου

Αίμα : το έντονο κόκκινο χρώμα του αίματος έρχεται σε έντονη αντίθεση με το λευκό του χιονιού. Το κόκκινο αίμα συμβολίζει το θάνατο, την καταστροφή του πολέμου, την απώλεια. Όλα έχουν χαθεί εξαιτίας του πολέμου και, έτσι, με την εικόνα αυτή δημιουργείται μια εικόνα εφιαλτική.

Χιόνι : η λευκότητα του χιονιού είναι αφενός η χαμένη αθωότητα που θυσιάστηκε στο βωμό του πολέμου, αφετέρου η παγωνιά που επικρατεί, τόσο στη ζωή των ανθρώπων, όσο και στην ίδια τους την ψυχή, μια ψυχή στερημένη πια από όνειρα, ελπίδες, ιδανικά.

B2. Σχολιασμός του τίτλου: ξεκάθαρος και μονολεκτικός. Η οριστική καθορίζει επακριβώς το νόημα του ποιήματος. Ο ελεγκτής είναι ο ποιητής που φέρει το χρέος να καθοδηγήσει τους ανθρώπους και να τους εμπνεύσει ελπίδες και ιδανικά, ώστε να υψώσει το φρόνημά τους. Ο Σαχτούρης εξάλλου συνηθίζει να δίνει αναφορικούς τίτλους, απαλλαγμένους από περιττούς χαρακτηρισμούς και καλολογικά «στολίδια», λιτούς, όπως λιτό είναι και το περιεχόμενο του ποιήματος.

Γ. Οι στίχοι αυτοί εκφράζουν το νόημα του ποιήματος, το υψηλό χρέος του ποιητή να καθοδηγήσει τους ανθρώπους, εμπνέοντάς τους

Εγώ : καθορίζει το πρόσωπο του ποιητή. Δεν είναι το εγωιστικό «εγώ», αλλά το ηθικό χρέος του, χρέος που επωμίζεται ο ίδιος επειδή κατέχει το χάρισμα της ποίησης

Κληρονόμος πουλιών : τα «πουλιά» είναι οι αρχές, οι αξίες, τα ιδανικά, τα όνειρα, όλα όσα μεταφέρονται από γενιά σε γενιά μέσω της ποίησης. Ο ποιητής είναι «κληρονόμος», επιφορτισμένος να μεταφέρει τα ιδανικά αυτά στους ανθρώπους.

Είναι στρατευμένος στο χρέος του

Πρέπει : εντείνει την έννοια του χρέους

Έστω και με σπασμένα φτερά : και ο ίδιος είναι πληγωμένος απ' τον πόλεμο κι έχει βιώσει την απώλεια, τον πόνο, την οδύνη

Να πετάω : παρ' όλα αυτά, πρέπει να νικήσει τον πόνο, να ξεπεράσει την προσωπική οδύνη, τη ματαίωση και να εκπληρώσει το χρέος του ποιητή προς τους ανθρώπους.

Δ. Σύγκριση των 2 ποιημάτων

Και τα 2 ποιήματα εκφράζουν το υψηλό χρέος του ποιητή να παραμένει δυνατός, παρ' όλες τις αντιξοότητες και να δίνει έμπνευση στους ανθρώπους

Κοινά στοιχεία :

- Πάλεψε – έσφιξα τα σχοινιά μου : η προσπάθεια των ποιητών να σταθούν όρθιοι
- Λέξεις, χρόνο, πράγματα – μπαξές γεμάτος αίμα και λίγο χιόνι : η άσχημη κατάσταση
- Πεταλούδα, χαλίκι, αλογάκι της παναγιάς, ολονύκτιους στεναγμούς, άρρωστο αηδόνη – τ' αστέρια : τα στοιχεία που μεταφέρει η ποίηση
- Γαλάζιο, κόκκινο, κίτρινο – μπαξές, αίμα , χιόνι : έντονα χρώματα – εικόνες
- Πάλεψε, έδωσε, πλούτισε, ανέβηκε – πρέπει να πετάω : το χρέος του ποιητή
- Μόχθο κι εγκαρτέρηση, σκαλί σκαλί ανέβηκε, πέτρινη τεράστια σκάλα, βέλη στα γυμνά πλευρά του – έστω και με σπασμένα φτερά : οι αντιξοότητες που βιώνει ο ποιητής